

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 37P/220/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119379937
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Cvengová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2022:6119379937.13

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd X. Bystrica, v konaní pred sudkyňou JUDr. Evou Cvengovou, v právnej veci starostlivosti v právnej veci starostlivosti o maloletého I. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom ako matka, zast. v konaní opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, dieťa matky N.. U. I., L., nar. XX. XX. XXXX, bytom I. X, B., zast. advokátskou kanceláriou JUDr. Ján Segeč s.r.o. so sídlom Skuteckého 26, Banská Bystrica a otca X.. O. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom T.. XXXX/XX, Z., o zmenu úpravy styku otca s maloletým, takto

rozhodol:

I. Otec je oprávnený stretávať sa s maloletým I. I., nar. XX. XX. XXXX každý párný týždeň v kalendárnom roku v utorok od 15.00 h do 17.00 h, za prítomnosti pracovníkov Spoločnosti priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar, pobočka Banská Bystrica, Severná 4, Banská Bystrica.

II. Otec je oprávnený maloletého v stanovený deň a hodinu od matky prevziať pred vchodom do budovy Spoločnosti priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar, pobočka Banská Bystrica, Severná 4, Banská Bystrica, za účelom realizácie asistovaného styku s maloletým a matka je povinná maloletého otcovi odovzdať.

III. Otec je následne po ukončení asistovaného styku povinný maloletého matke v stanovený deň a hodinu odovzdať pred vchodom do budovy Spoločnosti priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar, pobočka Banská Bystrica, Severná 4, Banská Bystrica.

IV. Matka je povinná maloletého na styk s otcom riadne pripraviť a otcovi styk s maloletým umožniť.

V. Súd maloletému I. I., nar. XX. XX. XXXX a jeho rodičom ukladá povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu v Spoločnosti priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar, pobočka Banská Bystrica, Severná 4, Banská Bystrica.

VI. Rozsudok vo výroku I., II., III. o úprave styku otca s maloletým je predbežne vykonateľný jeho doručením.

VII. Súd priznáva znalkyni PhDr. Marte Halašovej, PhD. s miestom výkonu činnosti Jána Straku 1536/3, 969 01 Banská Štiavnica, znalečné vo výške 878,69 €.

VIII. Súd upravuje účtáreň tunajšieho súdu, aby vyplatila znalkyni z celkovo priznanej sumy 878,69 € za znalecký úkon zapísaný v znaleckom denníku znalkyne pod por. č. 24/2021, sumu 350,- € z položky denníka D14 155/2021 a sumu 528,69 € z rozpočtových prostriedkov súdu, na účet vedený vo VÚB Banke, a. s., IBAN: SK06 0200 0000 0014 0077 6451, variabilný symbol 1552021, konštantný symbol 0308.

IX. Štát má nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

X. Otec je povinný nahradiť štátu trovy štátu v sume 439,35 €, pripojeným príkazom na úhradu, v lehote 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

XI. Matka je povinná nahradiť štátu trovy štátu v sume 89,34 €, pripojeným príkazom na úhradu, v lehote 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

XII. Súd ruší uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 37P/220/2019-356 zo dňa 16. 02. 2021, v časti výroku, v ktorom otcovi uložil povinnosť zložiť preddavok v sume 350,- €.

XIII. Týmto zároveň dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 31P/215/2015-274 zo dňa 15. 12. 2016, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 17CoP/13/2017-356 zo dňa 22. 11. 2017.

XIV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Matka sa návrhom podaným na tunajšom súde dňa 30. 09. 2019 domáhala zmeny úpravy styku otca s maloletým, naposledy určeným rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 31P/215/2015 zo dňa 15. 12. 2019 tak, že otec bude oprávnený sa s maloletým stretávať každý nepárny týždeň v sobotu od 13.00 h do 16.00 h, za jej prítomnosti. Zároveň sa domáhala aj nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd dočasne upravil styk otca s maloletým každý nepárny týždeň počas soboty od 13.00 h do 14.00 h za jej prítomnosti. Svoj návrh odôvodnila tým, že od posledného rozhodnutia o úprave styku, ktorým bol rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 31P/215/2015 zo dňa 15. 12. 2019, ktorým súd upravil styk otca s maloletým každý párny týždeň v roku od piatku od 18.00 h do nedele do 18.00 h a každý nepárny týždeň počas stredu od 16.00 h do 18.00 h a zároveň počas veľkonočných sviatkov, jarných, letných a zimných prázdnin, nastala zmena pomerov vo vzťahu medzi maloletým a jeho otcom, nakoľko po zimných prázdninách v roku 2017 mal otec maloletého zbiť a kričať na neho, čo jej uviedol maloletý. Ďalej uviedla, že maloletý sa po pobyte u otca cez letné prázdniny v júli 2018 vrátil domov nervóznym, dezorientovaným, nechcel zostať s otcom celý týždeň, dožadoval sa návratu do jej domácnosti. Matka taktiež poukázala na incident zo dňa 10. 04. 2019, kedy si otec v zmysle právoplatného rozhodnutia prišiel prevziať maloletého do jej domácnosti, avšak maloletý stretnutie s otcom odmietal, o čom otca informovala aj formou SMS správy. Otec však do ich domácnosti privolať policajnú hliadku, ktorá vypočúvala aj maloletého, v dôsledku čoho bol maloletý potom v zlom psychickom rozporení, neustále plakal. Poukázala na to, že maloletý sa otca bojí, má z neho strach, odmieta s ním tráviť čas i telefonovať. Jeho strach vrcholil tým, že sa pred realizáciou styku pomočuje, zvracia, trpí bolesťami brucha, hnačkou, nechutenstvom. Má snahu udržiavať pravidelný kontakt otca s maloletým, riešila situáciu prostredníctvom poradenského procesu na referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, na ktorých sa však otec nezúčastňoval. Vyhľadala i pomoc psychológa PhDr. Gottierovej v roku 2018 a následne v roku 2019, kedy aj psychologička konštatovala zhoršenie vzťahovej línie maloletého s otcom, prejavy neurotizácie u dieťaťa. Matka ďalej uviedla, že naposledy sa otec pokúsil stretnúť s maloletým dňa 24. 04. 2019 a naposledy mu telefonoval dňa 16. 05. 2019. Podotkla, že prvoradá je pre ňu záujem maloletého, pričom otec nespupracuje na odstránení príčin, ktoré viedli k tomuto stavu, nemá záujem riešiť veci ohľadom maloletého, rieši veci iba podávaním trestných oznámení alebo návrhmi na nariadenie výkonu rozhodnutia.

2. Z predloženej psychologickkej správy od PhDr. Gottierovej zo dňa 12. 09. 2019 vyplýva, že psychologické vyšetrenie maloletého I. bolo vykonané dňa 09. 09. 2019. Psychologické vyšetrenie preukázalo akcentáciu úzkostného prežívania dieťaťa, viac narušenú vzťahovú líniu s otcom, obranne a kompenzačne viac emocionálnej naviazanosti na matku. Dieťa prežíva tlak a výčitky otca, má z neho strach, vzniká podozrenie neprimeraného postoja správania voči dieťaťu zo strany otca, ktoré však nie je možné objektivizovať, ale dieťa ich percipuje. Dieťa má strach zo situácií, v ktorých sa rodičia fyzicky stretnú a z ohrozenia ich konfliktom (prežitie situácie s nátlakom na realizáciu kontaktu, prítomnosť polície). Vzhľadom k možnosti komparácie, diagnostikou realizovanou v roku 2018 bolo konštatované zhoršenie vzťahovej línie s otcom, vyššie prejavy neurotizácie dieťaťa touto situáciou. V poradenskom rozhovore s matkou boli analyzované určité parciálne možnosti korekcie niektorých postojov a správania, ktoré by mohli dieťaťu pomôcť zvládnuť situácie s tendenciou ochrany matky,

čiasťočne by redukovali jeho protektívny postoj voči matke, ktorý ho emočne zaťažuje. Zo záverov správy vyplýva narušená vzťahová línia dieťaťa s otcom, vyššia miera úzkostného prežívania, neurocity. Dieťa sa obáva stretnutia s otcom, má strach z jeho postojov, kritiky jeho správania, ohrozenia matky. V kontexte psychologička neodporúča realizovať kontakt dieťaťa s otcom s nátlakom a vynútením bez prítomnosti matky a kolízneho opatrovníka. Poukázala na to, že výsledky psychologického vyšetrenia vychádzajú výlučne z psychologičkej diagnostiky dieťaťa a údajov, informácií získaných zo strany matky, pričom objektivizáciu vzťahov je možné posúdiť jedine psychologickým vyšetrením rodičov a dieťaťa súdnym znalcom.

3. Okresný súd Banská Bystrica uznesením sp. zn. 37P/220/2019-36 zo dňa 31. 10. 2019 dočasne formou neodkladného opatrenia upravil styk otca s maloletým na každý párny týždeň v mesiaci v sobotu v čase od 13.00 h do 18.00 h, s miestom prevzatia a odovzdania maloletého pred bytom matky, v mieste bydliska maloletého dieťaťa.

4. Otec v písomnom vyjadrení k návrhu doručenom súdu dňa 05. 02. 2020 nesúhlasil s návrhom matky, tento návrh zamietnuť v plnom rozsahu ako nedôvodný, nezákonný a protiústavný. Poukázal na to, že maloletý je manipulovaný hlavne matkou, pričom matka mu bráni v styku s maloletým, a to od času, kedy zistila, že má nový vzťah s jeho terajšou partnerkou T. W. P.. Opakovane poukázal na nekompetentnosť príslušných inštitúcií, či už úradu práce, súdu. Poukázal, že k narušeniu vzťahu došlo hlavne v roku 2017 po tom, ako maloletého zobral na narodeninovú oslavu k jeho priateľke. Maloletého mu matka odmietla odovzdať pokiaľ mal zdravotné komplikácie, užíval antibiotiká. Poprel, že by niekedy maloletého udrel, alebo na neho kričal. Poukázal na to, že sú to všetko výmysly matky, ktoré dezinformácie vznikli potom, ako sa matka dozvedela, že sa mu dňa XX. XX. XXXX narodil syn. Z uvedeného dôvodu sa jedná o účelovú vyfabulovanú informáciu o údajnom zbití maloletého, ktorú matka oznámila na príslušnom ÚPSVaR. Osobne požiadal pediatričku maloletého MUDr. Dinajovú o nahliadnutie do zdravotnej dokumentácie, ktorá mu aj potvrdila, že v zdravotnom zázname nikde neeviduje, že by bol maloletý zbitý svojim otcom. Uviedol, že zimné prázdniny v roku 2017 strávil spolu s maloletým u jeho rodičov aj s terajšou priateľkou, maloletý si tieto užíval, tešil sa na darčeky. S maloletým boli aj na výlete, o čom súdu predkladaj aj fotodokumentáciu. Poukázal aj na správanie matky, ktorá v roku 2017 potom ako maloletého matke doviezli, si fotila jeho partnerku. Následne to bola práve matka, ktorá v prítomnosti maloletého kričala po jeho partnerke, že tam nemá čo hľadať. Ďalej uviedol, že cez letné prázdniny od 08. 07. 2018 do 15. 07. 2018 bol maloletý u neho, keď prišiel po maloletého aj s jeho krstným otcom, matka pred maloletým začala kričať, že prišiel po maloletého s cudzími ľuďmi. Otec potvrdil, že posledný krát sa realizoval jeho styk s maloletým dňa 21. 11. 2018, kedy maloletý trávil spoločne s ním čas v jeho domácnosti vo Z., pričom maloletý sa mu zdôveril, že mu matka nedovolila zobrať si do jeho domácnosti žiacku knižku z dôvodu, že on mu nemôže podpisovať známky v žiackej knižke, že to môže iba matka. S maloletým vypracovávali domácu úlohu z matematiky, pri učení sa ho maloletý pýtal kedy budú znova všetci spolu, avšak odvtedy matka maloletého viac na styk s ním nepripravila. Poukázal na to, že v septembri 2018 maloletý nastúpil aj do 1. ročníka základnej školy, pričom výber základnej školy s ním matka vôbec nekonzultovala. Potvrdil, že dňa 10. 04. 2019 oznámil na tiesňovú linku č. 158, že mu matka podľa právoplatného a vykonateľného rozsudku odmieta opakovane odovzdať syna, kedy bola do miesta bydliska matky maloletého vyslaná aj policajná hliadka. Poprel, že by maloletý prežil traumatizujúcu situáciu z policajtov a bol v zlom psychickom rozporení, ako tvrdí matka. Traumatizujúcu situáciu mohol maloletý prežiť jedine z matkinho necitlivého, neľudského správania v jej výchovnom prostredí, keď mu narozprávala, že ho policajti zoberú, čím matka maloletého emočne zaťažuje. Uviedol, že sám v minulosti inicioval stretnutia na referáte poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR, ktoré boli kvôli necitlivému správaniu sa matky neúčinné. Poukázal tiež na to, že ÚPSVaR Banská Bystrica sa nezákonne a bez právneho dôvodu snažil vyťažovať matku, maloletého i jeho, kedy maloletý vymeškával vyučovanie, napriek tomu, že nariadené odborné poradenstvo v rámci konania sp. zn. 37Em/3/2017 bolo krajským súdom zrušené. Zdôraznil, že matka dlhodobo negatívne manipuluje maloletého v jeho neprospech, proti nemu, minimálne od roku 2015, upevňuje v maloletom myšlienku nezájmu otca o syna. S maloletým mal záujem chodiť aj na krúžok plávania, ktorý maloletý navštevoval počas školského roka 2018/2019, avšak ani raz mu matka syna neodovzdala pripraveného nielen na styk, ale ani na plávanie. Matka dlhodobo nebola schopná pripraviť mu maloletého ani na 2 hodiny v nepárnu stredu počas roka. Matka nie je schopná, nechce a bráni mu v styku s maloletým, nakoľko ho riadne nepripravila a neodovzdala ani podľa ňou podaného návrhu na neodkladné opatrenie, nakoľko styk s maloletým sa nerealizoval v zmysle neodkladného opatrenia. Otec uviedol, že napriek pozitívnemu záväzku štátu, keď súdy sú povinné zverenými procesnými podmienkami vytvárať predpoklady pre

narovnanie narušeného vzťahu medzi rodičmi a deťmi, vrátane prostriedkov donútenia, ak môže takéto opatrenie viesť k sledovanému cieľu, ak je primerané, bez ohľadu na to, kto rozvrat vzťahov medzi otcom a synom spôsobil a kto má na ňom väčšiu, či menšiu vinu, je iluzórne si predstavovať, že právo, resp. súd môže svojou autoritou rozkazovať ľudským citom. K písomnému vyjadreniu pripojil žiadosť adresovanú PhDr. Gottierovej o vyradenie maloletého z evidencie psychologického vyšetrenia a o skartáciu psychologickú dokumentáciu, oznámenie z ORPZ Banská Bystrica o vykonaní výjazdu dňa 10. 04. 2019 v čase medzi 16.15 h a 16.40 h na adrese B., I. 3, kedy po preverení skutočností na mieste služobného zákroku hliadka nezistila protiprávne konanie a bolo zistené, že dieťa je v poriadku. Písomnú, mailovú komunikáciu medzi otcom a kolíznym opatrovníkom, uznesenie o odmietnutí veci z podozrenia prečinu ohovárania oznamovateľa otca voči matke z OOPZ Filakovo, sp. zn. ČVS: ORP-742/ FI-LC-2019 zo dňa 27. 09. 2019.

5. Z písomného vyjadrenia kolízneho opatrovníka k návrhu zo dňa 15. 11. 2019 vyplýva odporúčenie upraviť styk otca s maloletým počas 2 víkendov v mesiaci v sobotu a nedeľu bez prespatia od 13.00 h do 18.00. V rámci sociálneho šetrenia bol vykonaný aj pohovor s maloletým, ktorý sa vyjadril, že by sa chcel stretávať s otcom iba u neho, nechce u neho prespávať, otca neodmieta ako rodiča, nevie iba s otcom komunikovať, nevie, o čom by sa mali spolu rozprávať.

6. Zo správy zo šetrenia pomerov zo dňa 09. 03. 2020 vyplýva, že úrad sa opakovane pokúšal o sociálne zisťovanie v domácnosti otca, prostredníctvom dožiadaného ÚPSVaR Zvolen, kedy ani po opakovaných pokusoch sa nepodarilo otca skontaktovať, šetrenie nebolo vykonané z dôvodu nespolupráce otca s úradom. Otec si výslovne neželá prítomnosť sociálnych pracovníkov v jeho domácnosti, považuje takéto šetrenie zo strany úradu za šikanujúce, pričom posledné sociálne zisťovanie v domácnosti otca bolo vykonané v roku 2018. Opatrovník poukázal, že toho času styk otca s maloletým neprebíha vôbec, maloletý striktné odmieta ísť k otcovi. Matka uviedla, že zakaždým maloletého na styk s otcom pripravuje, aby bol kontakt s otcom zabezpečený. Maloletý však plače, prosí ju, aby ho nedala otcovi, nechce ísť von ani z domu, keď otec pre neho príde. Maloletý na referáte poradensko-psychologických služieb uviedol, že nechce chodiť k otcovi, radšej je doma s maminkou. S maloletým i s matkou referát naďalej pracuje, maloletý bol naposledy u psychológa úradu v decembri 2019 za účelom obnovenia jeho styku s otcom, kedy bol zakaždým pozvaný aj otec. Maloletý bol o tomto oboznámený, neodmietal svoju prítomnosť na úrade s matkou i otcom za prítomnosti psychológa, ktorý by objektívne mohol posúdiť, či má maloletý strach z otca ako uvádzala matka. Ani na jedno pozvanie od referátu sa otec nedostavil ani sa neospravedlnil. Je evidentné, že komunikácia medzi rodičmi je naďalej vážne narušená, rodičia spolu nekomunikujú, píše si iba formálne správy. Je zrejme, že absenciou styku otca s maloletým je odlúčenie maloletého od otca v pokročilom štádiu, postupnými krokmi by sa však dalo navrátiť iba v prípade, že rodičia začnú spolu o veciach maloletého konštruktívne komunikovať, otec začne spolupracovať so psychológmi na referáte, aby mohol byť opätovne obnovený aktuálny narušený kontakt otca s maloletým, ktorý intenzívne vníma problémy medzi rodičmi. Kolízny opatrovník odporučil súdno-znalecké dokazovanie v danej veci.

7. Matka v písomnom doplnení k návrhu zo dňa 30. 03. 2020 uviedla, že synov odmietavý postoj voči otcovi pramení z otcovej neschopnosti finančne zabezpečiť rodinu, v dôsledku čoho bola matka nútená nastúpiť do zamestnania, a to v čase, keď maloletý mal iba 5 mesiacov, nemala sa mu možnosť plne venovať do jeho 3 rokov počas rodičovskej dovolenky tak, ako matky zvyčajne robia a aj z tohto dôvodu sa na ňu syn naviazal, čo mu trvá dodnes. Synov odmietavý postoj voči otcovi pramení predovšetkým aj z otcovho agresívneho a necitlivého správania. Bežne sa stáva, že otec maloletého zdrapí a veľmi necitlivo ho hodí do autosedačky, a to napriek tomu, že ho maloletý prosí, aby to nerobil. Otec neustále vytvára psychický nátlak na syna rôznymi vyhrážkami, v dôsledku čoho sa ho maloletý bojí, má z neho strach, odmieta s ním tráviť čas i telefonovať. Otec mal maloletého zbiť, bezdôvodne na neho kričal, nútil ho jesť jedlá, ktoré maloletý nemá rád. Otec maloletému zaslal do školy pohľadnicu, následkom čoho sa deti v škole maloletému vysmievali. Poukázala aj na stav z marca 2016, kedy L. W. ako zamestnanec referátu poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR dospela k záveru, že pre zdravý psychický vývin dieťaťa je najlepšie, aby sa otec s maloletým stretával za prítomnosti matky. Matka poukázala, že niekoľkokrát sa realizovalo takéto stretnutie otca s maloletým za jej prítomnosti, kedy sporadicky odchádzala, nechávala otcovi aj priestor aby bol s maloletým osamote, vracala sa späť, aby mal maloletý istotu, že je mu na blízku. Uviedla, že takéto spoločné stretnutia sa osvedčili, mali pozitívny efekt, maloletý bol spokojný, zvykol si, chcel sa s otcom stretávať. Opätovne poukázala na somatické problémy u maloletého pred

stykom s otcom. Uviedla, že sa dobrovoľne a pravidelne zúčastňuje poradenského procesu na referáte úradu, s maloletým neustále robia kroky k vzájomnému zmiereniu sa s otcom, dôkazom čoho je aj fakt, že na základe odporúčania referátu vyhľadala s maloletým odbornú pomoc, psychológa PhDr. Gottierovej, ktorá taktiež neodporúčala realizovať kontakt dieťaťa s otcom s nátlakom a vynútením bez prítomnosti matky, alebo kolízneho opatrovníka. Uviedla, že maloletý bol pripravený stretnúť sa s otcom, chcel tráviť čas s otcom, a to na pôde referátu dňa 08. 11. 2019 za prítomnosti psychológa, kedy bol pozvaný aj otec, avšak tento sa nedostavil. Maloletý mal následne záujem sa s otcom stretnúť aj 16. 11. a 30. 11. 2019, otca očakával, kontaktovali ho spoločne telefonicky aj formou SMS, avšak otec nereagoval. Uviedla, že otec voči všetkým inštitúciám podáva sťažnosti. V minulosti pritom ani neprišiel podporiť syna na žiadnu z jeho aktivít, či už plavecký, lyžiarsky, korčuľarsky, besiedky v materskej škole, rodičovské združenia, na kúpeľné liečby, bežecké preteky, aktivity v škole. Poukázala, že otec nedodržiava ani základné hygienické návyky, starostlivosť o maloletého permanentne prenecháva svojim rodičom, maloletý chodí od otca neuspokojený, nevyspatý, neoddychnutý, zanedbaný, hladný, so zhoršeným zdravotným stavom, obhrýza si nechty, používa otcove vulgarity na jej osobu. Na osobu otca matka poukázala, že je to agresívny a konfliktný človek, pričom jeho snaha smeruje len k šikanovaniu jej osoby, znepríjemňovaniu života jej, ako i maloletého, ako i ostatných členov jej rodiny, pričom otcove povahové vlastnosti negatívne vplyvajú na synov zdravý psychický vývoj a jeho konanie a správanie sa je hrozbou pre maloletého.

8. Okresný súd Banská Bystrica uznesením sp. zn. 37P/220/2019-35 zo dňa 31. 10. 2019 ustanovil maloletému za opatrovníka v konaní Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica. Uznesením sp. zn. 37P/220/2019-178 zo dňa 30. 04. 2020 súd návrh otca na zmenu opatrovníka maloletého dieťaťa v konaní zamietol z dôvodu, že otec žiadal zmenu kolízneho opatrovníka, aby túto vykonával ÚPSVaR Zvolen, pričom ani zamestnancom tohto úradu nepovolil šetrenie pomerov v jeho domácnosti, ktoré považoval za šikanózne. Z uvedeného dôvodu mal súd pochybnosti o skutočnej vôli otca maloletého. Zároveň otec poukazoval aj na výhrady voči osobe psychológa referátu ÚPSVaR Banská Bystrica, kde však súd konštatoval, že táto osoba nie je zamestnancom úradu povereného na zastupovanie maloletého v konaní, ale psychologičkou referátu. Súd poukázal na to, že maloletému bol v konaní uznesením sp. zn. 37P/220/2019-35 zo dňa 31. 10. 2019 ustanovený ako procesný opatrovník Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, ako miestne príslušný orgán sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately na zastupovanie maloletého v konaní, podľa obvyklého pobytu maloletého dieťaťa. Otec však vzniesol výhrady len voči konkrétnej zamestnankyni úradu, pričom je len v kompetencii príslušného úradu, či príde k zmene konkrétnej osoby zamestnankyne úradu v zastupovaní maloletého v konaní, ku ktorej zmene v danom prípade vzhľadom na posúdenie sťažnosti otca Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica nedošlo, keďže neboli zistené nedostatky v činnosti tejto zamestnankyne. Z uvedeného dôvodu potom aj súd žiadosť otca o zmenu kolízneho opatrovníka ako nedôvodnú zamietol.

9. Písomným podaním doručeným súdu dňa 18. 05. 2020 otec vzniesol námietku príslušnosti tunajšieho súdu, kedy navrhol, aby súd vyslovil svoju miestnu príslušnosť (zrejme mal otec na mysli nepríslušnosť) na prerokovanie sporu a postúpil žalobu Okresnému súdu Zvolen.

10. Na pojednávaní konanom dňa 12. 08. 2020 otec zotrval na prikázaní veci Okresnému súdu Zvolen (ako uviedol aj v písomnej sťažnosti na prietahy v konaní) s tým, že má na to osobné dôvody a tieto súdu oznámi písomne v lehote 3 dní od pojednávania. Súd pojednávanie z uvedeného dôvodu odročil. Otec svoj návrh na prikázanie veci inému súdu písomne v lehote 3 dní nedoložil. Napriek tomu bol vyzvaný na úhradu súdneho poplatku za návrh na prikázanie veci vo výške 16,50 € v zmysle položky č. 26 sadzobníka súdnych poplatkov s poučením, že pred zaplatením celého poplatku v správnej výške, nemôže súd vo veci ďalej konať. Z úradného záznamu zo dňa 21. 09. 2020 súdneho tajomníka vyplýva, že predmetný súdny poplatok za prikázanie veci nebol zo strany otca zaplatený.

11. Okresný súd Banská Bystrica uznesením sp. zn. 37P/220/2019-246 zo dňa 17. 07. 2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15CoP/35/2020-316 zo dňa 30. 09. 2020 dočasne upravil styk otca s maloletým každý pondelok a stredu v kalendárnom týždni v časovom rozmedzí od 18.30 h do 19.00 h, a to telefonicky, alebo prostredníctvom aplikácie umožňujúcej videohovor a matke uložil povinnosť zabezpečiť uvedenú formu kontaktu telefonicky, alebo prostredníctvom aplikácie umožňujúcej videohovor poskytnutím telefónneho čísla otcovi, zabezpečením zariadenia s aplikáciou umožňujúcou videohovor a v stanovenom čase zabezpečiť prítomnosť maloletého pri takomto styku a vo

na znalecké vyšetrenie, zavrel však dvere a ďalej odmietol komunikovať, opakovane nereagoval na zvonenie. Z uvedeného dôvodu nebolo možné vykonať predvedenie osoby. Súd v danej veci nariadil predvedenie otca pred znalkyňu z dôvodu, že otec sa opakovane nedostavil na písomné predvolania doručované mu znalkyňou, resp. prostredníctvom súdu i prostredníctvom polície. Dňa 22. 11. 2021 otec zaslal súdu písomné ospravedlnenie, v ktorom uviedol, že dňa 11. 11. 2021 mu bola doručená súdom pozvánka na psychologické vyšetrenie v 4. náhradnom termíne od znalkyne, ktorého sa nemohol zúčastniť z vážnych dôvodov. Za vážne dôvody uviedol, že zo súdnej rozhodovacej praxe je známe, že súdy nerozhodujú tak, ako je odporúčené v znaleckom posudku (napríklad konanie sp. zn. 6P/58/2016 vedené na OS Lučenec) a opatrovnícke znalecké posudky trpia nedostatkami. Súd vyžaduje znalecký posudok v prípade opatrovníckych sporov, v ktorých nemá dostatok informácií, aby rozhodol. Posudok znalca je jedným z prostriedkov, teda nie jediným, ktorým je možné zistiť skutočný stav veci. Poukázal na to, že matka mu aktívne bráni v styku s maloletým, pričom súd mal preukázané aj nariadením výkonu rozhodnutia, že neexistujú ospravedlniteľné dôvody na strane matky, pre ktoré sa nemôže podrobovať neodkladným opatreniam nariadeným vo veci. Uviedol, že netrpí poruchou duševného ani telesného zdravia, preto znalecké dokazovanie v tomto konaní považuje za bezmocnosť súdu v spojitosti s konaním 37Em/3/2017, ktoré nie je skutkovo ani po právnej stránke odlišné. Poukázal na to, že svoj postoj k znaleckému dokazovaniu uviedol už na pojednávaní dňa 12. 08. 2020. Znalecký posudok nenavrhol, predavok zaň nezložil. Napriek tomu v uskutočnení znaleckého dokazovania súd pokračoval a domnieva sa, že nariadenie znaleckého dokazovania ho núti k tomu, aby znalecké dokazovanie zaplatil a zúčastnil sa ho, pod hrozbou uplatnenia § 102 CSP a § 101 CSP. Ďalej uviedol, že žiadne nariadenia súdu, ani odporúčania psychológov nezaručia, že styk maloletého s ním bude prebiehať, pokiaľ je maloletý zverený v starostlivosti matke, ktorá si uzurpuje právo rozhodovať o všetkých veciach ohľadom maloletého. Súd má preto z rôznych konaní dostatok informácií, aby vo veci rozhodol. Ospravedlnenie jeho neúčasti na znaleckom vyšetrení preto považuje za náležite odôvodnené vážnymi dôvodmi a plne ospravedlnené. Z obsahu doručeného ospravedlnenia súd zistil, že otec sa opravdnil z neúčasti na psychologickom vyšetrení z dôvodu, že nesúhlasí s nariadením znaleckého dokazovania, čo súd nepovažoval za ospravedlniteľné dôvody v zmysle ustanovenia § 101 CSP. V danom prípade sa jedná o konanie o zmenu úpravy styku s maloletým dieťaťom, ktoré je nesporovým konaním, uplatňuje sa na ňom vyšetrovacía zásada a súd je aj bez návrhov účastníkov povinný zistiť skutočný stav veci. Skutočnosti uvádzané v ospravedlnení otca sú len subjektívnym názorom otca k nariadenému znaleckému dokazovaniu a k postupu súdu v konaní, pričom v konaní vo veci starostlivosti o maloleté dieťa určuje súd, ktorý dôkaz vykoná, alebo nie. Uvedené nie je v právomoci účastníkov konania. Z uvedeného dôvodu preto súd neprihliadal na dôvody uvádzané otcom a nariadil jeho predvedenie na znalecké dokazovanie. Ako vyplýva z oznámenie OO PZ Zvolen, predvedenie otca na znalecké vyšetrenie bolo neúspešné.

16. Okresný súd Banská Bystrica uznesením sp. zn. 37P/220/2019-413 zo dňa 02. 03. 2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12CoP/19/2021-468 zo dňa 18. 05. 2021 zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia ohľadom úpravy styku s maloletým počas veľkonočných sviatkov každý nepárny rok od Veľkonočného piatku od 09.00 h do Veľkonočného pondelka do 18.00 h.

17. Znalkyňa na základe žiadosti súdu podala aj napriek neúčasti otca na znaleckom vyšetrení písomný znalecký posudok č. 24/2021. Zo záverov znaleckého posudku vyplýva, že vzťah maloletého k obidvom jeho rodičom je zachovaný, pretrváva u neho koncept kompletnej spolupatričnej jadrovej rodiny. K otcovi maloletý vyjadril odmietavý vzťah (chcel by, aby im dal otec pokoj), ale tiež deficit náklonnosti otca a starých rodičov z jeho strany. V prežívaní matky dominuje téma maloletého. Za podstatné považuje vytvoriť pre maloletého bezpečný a láskyplný domov, najšťastnejšia je, keď je s maloletým. Vzájomnú komunikáciu rodičov i schopnosť dohodnúť sa ohľadom výchovy a starostlivosti o maloletého nebolo možné zhodnotiť, pretože otec sa na psychologické vyšetrenie nedostavil. Matka deklaruje záujem o zlepšenie vzťahu k otcovi, skôr však cez maloletého ako formou ich komunikácie a vzájomnej spolupráce. Za najlepší záujem maloletého považuje matka práve vyhnutie sa kontaktu s otcom. Maloletý má k svojmu otcovi aktuálne ambivalentný vzťah, na jednej strane s rúznym odmietaním akejkoľvek formy kontaktu s otcom (osobný, telefonický, audiovizuálny) a na strane druhej s pociťovaním deficitu jeho náklonnosti (a náklonnosti otcových rodičov). Vzhľadom na vek maloletého nemožno predpokladať, či bude vypovedať objektívne a teda ani pravdivo, nakoľko deti v mladšom školskom veku sú prirodzene ovplyvňované dospelými. Samotná výchova je už ovplyvňovaná. Nebolo však zistené, že by maloletý bol manipulovaný, ovplyvňovaný v prospech toho, kto ho ovplyvňuje. Znalkyňa poukázala, že odmietanie

otca maloletým je výsledkom komplexov pôsobiacich faktorov. Jednak ide pravdepodobne o dávnu výnimočnú, ojedinelú, negatívnu, osobnú skúsenosť maloletého počas stretnutia s otcom, jednak ide o preberanie úzkostných pocitov matky a jej obáv z toho, že by sa otec mohol k maloletému správať negatívne a maloletého jej vziať. Maloletý môže citlivo vnímať rodičovské disharmónie a sebazáchovne sa môže vyhýbať akémukoľvek kontaktu s otcom, ktorý môže viesť k ďalším disharmóniám medzi rodičmi, alebo k ich vystupňovaniu. V aktuálnom psychickom stave maloletého neboli zistené známky strachu, neurotizácie, tenzie, ktoré by boli jednoznačne výlučne viazané na matkou opisované nevhodné správanie sa otca voči maloletému. Maloletý opisoval situáciu a zjavne ojedinelé epizódy z jeho ranného detstva, ktoré si on sám s vysokou pravdepodobnosťou nepamätá, ale tieto spomienky matky sú oživované a upevňované vo výchovnom prostredí matky. U maloletého neboli zistené známky zvýšenej úzkostlivosti. U matky možno konštatovať intenzívne známky obáv, strachu z otca viazané na (možné) správanie sa otca k maloletému. Je presvedčená, že otec nerešpektuje potreby dieťaťa a nadraduje svoje záujmy nad záujmy dieťaťa. Najväčší strach má, že otec maloletého zoberie a úmyselne jej ho nevráti. Uvedené pocity matky zákonite rezonujú v jej výchovnom prostredí a minimálne na podvedomej úrovni negatívne ovplyvňujú vzťah maloletého k otcovi, vrátane jeho odmietania a kontaktu s otcom. U matky však neboli zistené sklony k iritabilite, hystérii, manipulativnosti. Isté sklony ku klamstvu, fabulácii sú u matky prítomné, čo môže komplikovať psychický a fyzický vývoj dieťaťa, zmenšovať u dieťaťa pocit bezpečnosti v tom zmysle, že maloletý je v bezpečí iba v prítomnosti matky a jej rodičov a jeho pobyt v prítomnosti otca bezpečný nie je. Nerealizácia styku otca s maloletým vo všeobecnosti znamená výrazné ochudobnenie, citové, sociálne i podnetové, z hľadiska zdravého psychického vývinu maloletého. U maloletého aktuálne existujú prekážky brániace v súčasnosti stretávaní sa otca s maloletým. Maloletý je frontálne negatívne/kriticky nastavený voči otcovi, hoci neuvádzal/nekonkretizoval žiadne vlastné živé spomienky na osobné negatívne správanie sa otca voči nemu. Na strane matky predstavuje prekážku otvorene neprajný postoj voči stretávaní sa otca s maloletým. K prekážkam na strane otca sa znalec nemohol vyjadriť vzhľadom na to, že otec nebol psychologicky vyšetrený. Vzhľadom na to, že otec sa na psychologické vyšetrenie nedostavil, nemohla sa znalkyňa vyjadriť k rizikám, ktoré by mohol pre maloletého znamenať stretávanie sa s otcom bez prítomnosti tretej osoby. Znalkyňa však uviedla, že vzhľadom na vzťahové disharmónie medzi rodičmi vyplývajúce jednak z celého súdneho spisu i otvorený negatívny vzťah matky k otcovi, by prítomnosť matky pri styku otca s maloletým pôsobila skôr kontraproduktívne. Znalkyňa však odporúčala možný kontakt otca s maloletým v prítomnosti psychológa. Záverom znalkyňa poznamenala, že ešte pred rozhodnutím o úprave styku otca s maloletým je nutné nariadiť obidvom rodičom výchovné opatrenie, a to cca pol roka trvajúci kurz rodičovskej terapie a poradenstva so súčasným postupným obnovovaním stretávania sa otca s maloletým. Vzhľadom na dlhodobé disharmónie až antagonizmy vo vzťahu rodičov maloletého, ktoré komplikujú zdravý psychický vývin ich maloletého syna, je nevyhnutné, aby si rodičia osvojili a aplikovali minimálne základné princípy, ako pochopenie a prijatie druhého rodiča, uznanie druhého rodiča ako dobrého rodiča, obnoviť vzájomnú komunikáciu, snažiť sa pochopiť druhú stranu láskavou trpezlivosťou, nevypovedať rodičovský vzťah, nerobiť si ilúzie a neposudzovať druhú stranu výlučne podľa vlastných ideálov a princípov, netriumfovať nad druhým rodičom, nezaťažovať spoločne maloleté dieťa svojimi problémami, pripustiť, že rodičia majú medzi sebou nezhody, čo sa stáva, ale dieťaťa sa to netýka a rodičia ako dospelí ľudia vzniknuté problémy skôr alebo neskôr vyriešia, neabsolutizovať nepríjemné epizódy v rodičovskom vzťahu. Znalkyňa nad rámec uviedla, že otec sa na vyšetrenie nedostavil, čo z psychologického hľadiska možno považovať za vyhýbanie sa odbornému zisteniu jeho osobnostných charakteristík súvisiacich s jeho výchovnými kompetenciami. Písomné podania otca adresované inštitúciám majú znaky nadprodukcie a premotivovanosti v predmetnej veci (požiadavka kontaktu s maloletým v zmysle právoplatného rozhodnutia súdu), jeho deklarovaný cieľ, a to najlepší záujem dieťaťa, je v rozpore s jeho konaním, keď odmietal šetrenie kolízneho opatrovníka v jeho výchovnom prostredí, odmietol sa zúčastniť odborných psychologických konzultácií na úrade práce i znaleckého psychologického vyšetrenia, pričom uvedené by mohlo napomôcť splneniu jeho oprávnených požiadaviek.

18. Otec v písomnom vyjadrení k znaleckému posudku poukázal na to, že považoval svoje ospravedlnenie sa na neúčasti na znaleckom dokazovaní za náležité odôvodnené. Keďže znalec ani súd mu neposkytol spätnú väzbu v súvislosti s neuznaním jeho ospravedlnenia, nemá vedomosť o tom, že by jeho neúčasť nebola ospravedlnená a náležité odôvodnená. Uviedol, že výkon rozhodnutia bol vydaný okresným súdom po takmer viac než 4 rokoch odkedy sa nemôže domôcť výkonu svojich rodičovských práv. Znalecké dokazovanie v danej veci považuje vzhľadom na to, že bolo zákonnou sudkyňou nariadené až po 3 rokoch, odkedy má súd vedomosť o nerealizácii styku otca s maloletým, za bezmocnosť súdu a neodbornosť sudkyne v spojitosti s konaním sp. zn. 37Em/3/2017, ktoré nie

je skutkovo ani po právnej stránke odlišné ani náročné a trvá už viac ako 4 roky a k tomuto stavu dospela preukázaná nečinnosť súdu. Poukázal na to, že k vzájomnému odcudzeniu maloletého a jeho ako otca prispela nečinnosť súdu prietiahmi v konaní o výkon rozhodnutia sp. zn. 37Em/3/2017, čoho dôkazom je aj nález Ústavného súdu SR 2ÚS 381/2021-40. Poukázal na to, že ani odborné poradenstvá nevedli k pozitívnej zmene správania matky voči jeho osobe, teda psychologické poradenstvá, ktorých sa zúčastnili, nemali žiadny význam a z tohto dôvodu považuje opätovné nariaďovanie výchovného opatrenia obidvom rodičom tak ako odporúčala znalkyňa za neefektívne, kontraproduktívne a za predlžovanie rozhodnutia vo veci. Znalkyňa neodporučila žiadnu úpravu styku maloletého s otcom, vyjadrila sa otvorene k negatívnemu vzťahu matky k otcovi, preto ani neodporučala prítomnosť matky pri styku otca s maloletým. Z akého dôvodu však znalkyňa odporúčala prítomnosť psychológa pri styku otca s maloletým, znalkyňa neuviedla, z tohto dôvodu považuje možné odporúčanie za irelevantné a neodôvodnené, nepreukázané a nedôvodné. Znalkyňa neuvádza ani najvhodnejšiu formu úpravy styku otca s maloletým, neuvádza akési postupné obnovenie stretávania sa s maloletým, ani podmienky za ktorých by sa to malo diať. Pokiaľ bude maloletý vo výchovnom prostredí matky ako konštatovala aj znalkyňa, keďže v jej výchovnom prostredí rezonujú jej negatívne pocity voči otcovi, takéto pocity matky naďalej predstavujú prekážku stretávania sa otca s maloletým. V budúcnosti preto zväži aj návrh o zmenu starostlivosti o maloletého. Z uvedeného dôvodu navrhol návrh matky zamietnuť a žiadal nahradiť trovy konania v rozsahu 100 %.

19. Po oboznámení sa so znaleckým posudkom kolizny opatrovník odporučil rodičom maloletého a maloletému uložiť výchovné opatrenie, povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu v Centre pre deti a rodiny, Kollárova 29, Banská Bystrica (ďalej len „CDR“) po dobu 6 mesiacov, nakoľko CDR môže výraznou mierou pomôcť pri úprave vzájomných vzťahov v rodine dieťaťa, v jeho najlepšom záujme. Odborná práca CDR s rodičmi sa môže realizovať postupnou a trezrlivou intervenciou zo strany centra za plnej podpory a ochoty obidvoch rodičov dieťaťa, nakoľko dlhodobým odlúčením maloletého s jeho otcom, je ohrozený jeho psychický vývin i vývoj. Opatrovník zároveň poukázal, že z doterajších skutočností je zrejmé, že otec odmieta akýkoľvek kontakt s úradom, žiadnym spôsobom nespolupracuje s úradom už niekoľko rokov, odmieta pomoc od úradu, ignoruje rady a odporúčania psychológov, neodpovedá na e-maily, telefonáty, považuje všetky snahy úradu o skontaktovanie a prácu úradu s rodinou ako jeho obťažovanie, odmieta akýkoľvek spôsob pomoci s tým, že nechce nič iné, iba stretávať sa so svojim synom. Zároveň bolo súdu doručené aj šetrenie prostredníctvom dožiadaného ÚPSVaR Zvolen, z ktorého vyplýva, že opätovne sa nepodarilo skontaktovať s otcom, teda šetrenie pomerov v domácnosti u otca nebolo vykonané. Z mailového oznámenia kolízneho opatrovníka zo dňa 09. 03. 2022 vyplýva, že CDR nie je akreditovaný subjekt vo veci vykonávania asistovaného styku a kapacitné možnosti CDR sú naplnené. Akreditovaný subjekt Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar, Severná 4, Banská Bystrica bol oslovený a súhlasil s realizáciou asistovaného styku každý párný utorok v čase od 15.00 h do 17.00 h, resp. v inom súdom určenom čase, okrem piatka.

20. Súd podľa § 180 CSP konal a rozhodol v neprítomnosti otca, nakoľko otec elektronickým podaním doručeným súdu dňa 20. 04. 2022 ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu. Netrval na odročení pojednávania, súhlasil, aby sa pojednávalo bez jeho prítomnosti.

21. Právny zástupca matky na pojednávaní súhlasil s návrhom kolízneho opatrovníka na uloženie odborného psychologického poradenstva a v prípade, že by sa otec tohto nezúčastňoval, aby súd vyhodnotil jeho správanie tak, že nemá záujem o styk s dieťaťom, a tento potom neupravoval. Uviedol, že na jednej strane otec deklaruje čo najlepší záujem o dieťa, na strane druhej nie je ochotný vzdať sa svojej predstavy o tom, že ten styk sa začne realizovať zo dňa na deň bez toho, aby maloletý bol na ten styk pripravený. Poukázal na to, že sa javí ako navhodnejšie uloženie povinnosti obidvom rodičom podrobiť sa odbornému poradenstvu na referáte, kde už v minulosti došlo k obnoveniu toho vzťahu medzi ním a otcom a postupne, aby bol do tohto procesu zainteresovaný aj maloletý. Uviedol, že otec len formálne vykazuje písomné aktivity o tom, ako mu na dieťati záleží, ale neurobil ani jeden jediný ústretový krok, ktorým by preukázal, že to čo naozaj píše v podaniach, myslí aj úprimne. Rodičia musia urobiť prvý krok aby obnovili vzájomnú komunikáciu aj v rámci poradenského procesu, pričom to musia byť obidvaja rodičia, nie len jeden z nich.

22. Matka sa na pojednávaní pripojila k vyjadreniu svojho právneho zástupcu. Poukázala na to, že dôvodom podania návrhu na zmenu úpravy styku s maloletým bol strach, obavy zo strany maloletého voči otcovi a tiež jeho nepríjemné skúsenosti zo stretu s otcom, jeho agresivita, vulgarita. U syna sa to

prejavovalo tým, že sa pocikával, mal bolesti brucha, ktoré mal teraz pred pojednávaním, bál sa stretnutia s otcom na pojednávaní. Nevedela presne uviesť odkedy takéto problémy u maloletého pretrvávajú. Naposledy bol maloletý s otcom v kontakte v novembri 2018, vtedy bol maloletý naposledy u otca, odvtedy v osobnom kontakte s otcom nebol. Maloletý jej neuviedol, prečo nechce ísť k otcovi. Vidí na ňom strach, ale maloletý to sám nevie povedať. Uviedla, že vždy sa pýta maloletého, či ide s otcom na víkend, ale vidí už na maloletom celý týždeň pred víkendom, že je taký sklúčený. Aj preto chodili na poradenstvo k psychologičke na úrad práce, ktorá tam maloletého pripravila, že bol ochotný a chcel sa stretnúť s otcom, ale otec tam neprišiel. Podľa jej názoru otec nemá reálny záujem o dieťa, nedostavil sa ani na psychologické znalecké vyšetrenie ani na pojednávanie. Ďalej uviedla, že maloletý vidí vulgárne správanie sa otca, ako vykrikuje a nadáva do telefónu. Otec aj pokiaľ zavolá, nespýta sa maloletého, čo má nové, čo robil, čítal, športoval. Otec volá maloletému na jej telefón. Väčšinou telefonujú spolu s maloletým. Bez nej maloletý nikde nepôjde. Pokiaľ maloletý sám zdvihol telefón a povedal otcovi, že s ním nechce volať, otec hneď išiel do agresie, preto s ním už maloletý viac telefonovať nechcel. Otec ani nedodržiaval tieto telefonické rozhovory v zmysle súdneho rozhodnutia, zavolať hocikedy. Naposledy otec prišiel na styk s maloletým 01. 01. 2022, od vtedy pred ich dom už neprišiel. Telefonicky naposledy otec kontaktoval maloletého 10. 01. 2022, čo bol pondelok, bolo to o 18.00 h, pričom má volať až o 18.30 h. V súčasnosti už otec osobne nechodí za maloletým, ani netelefonuje, pričom ona maloletého na styk s otcom stále pripravuje. Otec chodil za maloletým v zmysle súdneho rozhodnutia v sobotu o 13.00 h, kedy prišiel pred ich rodinný dom autom aj s jeho partnerkou, ktorá tam však nemala čo robiť, nakoľko pri styku s maloletým nemali byť iné osoby. Keď otec prišiel pred dom, hneď telefonoval, posielal SMS, vytruboval na aute aj vykrikoval rôzne vulgarizmy na jej osobu, robil im hanbu na celú dedinu a maloletý to videl. Maloletý sa potom s ním bál ísť, nechcel s ním ísť. Vždy v sobotu, keď mal otec styk, maloletému povedala, že prišiel oco, pričom maloletý jej povedal, že s ním nechce nikam ísť. Maloletému hovorila, že pokiaľ pôjde s otcom, bude mať nejaký program, pôjdu spolu na nejaký výlet. Otec jej však nikdy nepovedal kam by chcel s maloletým ísť, preto nevedela ani maloletého priaviť na ten styk, že kde spolu s otcom pôjdu. Matka uviedla, že nápravu vo vzťahu otca so synom by videla v tom, že styk by prebiehal za jej prítomnosti ako sa už v minulosti realizovalo, alebo za prítomnosti nejakého psychológa, ako tomu bolo aj na úrade. Ak by bola jej prítomnosť kontraproduktívna, navrhla, aby bol pri styku otca s maloletým prítomný nejaký odborník, aby bol maloletý pripravený. Uviedla, že sa nedá realizovať styk maloletého s otcom podľa prestáv otca tak, že maloletý zo dňa na deň hneď pôjde k nemu, otec sa musí naučiť s maloletým komunikovať. Matka ďalej uviedla, že maloletý má 10 rokov, navštevuje 4. ročník základnej školy. V rámci školského klubu býva v škole do 14.30 h, potom idú domov, maloletý sa naje, učia sa spolu, večeria okolo 18.00 h, príprava na nočný spánok začína o 19.00 h s tým, že o 19.30 h je už maloletý v posteli. Maloletý v súčasnosti nemá žiadny záujmový platený krúžok, chodia spolu len súkromne plávať. Poukázala na to, že kvôli nastaveným stretávaniam sa otca s maloletým maloletý nemohol mať tréningy plávania, nakoľko sa mu zmenil tréner a maloletý k nemu nechcel chodiť. Napriek tomu, že maloletý bol dobrý plavec, musel to ukončiť kvôli otcovi. Uviedla, že jej pracovná doba je od 06.00 h do 14.00 h, pracuje vo Z.. Potvrdila, že si naďalej plní informačnú povinnosť ohľadom maloletého voči otcovi tak ako jej bolo určené súdnym rozhodnutím, informuje otca v zmysle bodov súdneho rozhodnutia. Nad rámec poslali s maloletým otcovi aj fotky, vysvedčenie maloletého na pol roka, keďže mal samé jednotky. Otec si však túto poštu vôbec neprevzal, táto sa jej vrátila naspäť. Ďalej uviedla, že maloletý mal aj Covid, od 01. 02. 2022 do 14. 02. 2022 bol v karanténe, o čom otca aj informovala. Otec sa žiadnym spôsobom nezaujímal o maloletého, neposkytol žiadnu spätnú väzbu, či treba maloletému niečo ani sa o neho nezaujímal, nič mu nedoniesol. Podľa jej názoru ide iba o schválnosti otca voči jej osobe. Výživné si otec plní na maloletého, avšak nebolo to riadne, preto podávala aj návrh na exekúciu. Okrem výživného otec na maloletého nijak neprispieva ani mu nič nezakupuje. Uviedla, že oni ako rodičia spolu nekomunikujú vôbec. Poukázala na to, že otec sa vyhýba sociálnemu šetreniu v domácnosti, nie sú prešetrené jeho pomery, kde by sa mal s maloletým stretávať. Otec v konaní o zníženie výživného tvrdil, že má existenčné problémy, teda nie je zrejmé, ako by sa chcel s maloletým stretávať, kde by chcel maloletého v rámci styku zobrať.

23. Maloletý v rámci výsluchu potvrdil, že bol naposledy v kontakte s otcom v roku 2018, nakoľko mu mamina hovorila, že to bol rok 2018. Vtedy bol posledný krát u otca, odvtedy u neho nebol. Otca by nechcel vidieť, oco za ním aj chodieval domov, teraz už ale nechodí. Chodil predtým každý druhý týždeň v sobotu. Mamina mu vždy vravela, že príde oco a on jej mal povedať, či chce s ním ísť alebo nie. Inak mu mamina nič nehovorila. On jej vždy povedal, že nechce ísť. Oco prišiel pred ich dom, vytruboval pred domom, púšťal nahlas hudbu, telefonoval mame, chodil tam aj so svojou partnerkou a jeho nevlastným bratom. Asi by nechcel vidieť nevlastného brata. Oco tam býval tak 10-20 minút. Nechodil načas, to mu

povedala mamina, že mal chodiť o 13.00 h a vždy meškal. Nevie si prestaviť stretnúť sa s otcom ani keby tam bol niekto iný. Je to aj preto, že na narodeniny mu poslal policajtov, keď nechcel k nemu ísť. To bolo nie posledné narodeniny, ale predminulé. Policajtov volával aj častejšie, ale teraz nie, lebo už nechodí. Podľa jeho názoru posielal oco tých policajtov skôr na maminu. Báł sa ich, bolelo ho brucho, lebo sa ho policajti pýtali rôzne veci. Oco mu nechýba, chcel by byť u maminy, k ocovi nechce chodiť, ani s ním nechce inde chodiť. Nechce s ním byť ani vonku. Nechcel by sa stretnúť ani na úrade s ocom, lebo sa bojí, že bude kričať. Na mamine sa mu páči, že je k nemu dobrá, že mu pomôže, učí sa s ním. Na mamine nie je nič, čo by sa mu nepáčilo. Na ocinovi sa mu páči asi nič. Nepáči sa mu, že posielala policajtov, telefonuje a jačí do telefónu. Tiež sa mu nepáči, že na neho kričal, keď bol u neho. Nevedel však uviesť, prečo na neho vtedy kričal, už si to nepamätal. Na ocinovi by nechcel asi nič zmeniť, lebo chce žiť s maminou. Chcel by, aby k nim oco nechodil a aby nemusel chodiť na súd. Keď bude veľký, nechcel by byť ako oco. Uviedol, že má aj svoj mobil, ale oco mu nevolá. Nechce, aby oco vedel aké má číslo, lebo potom by mu naň volal a písal. Predtým, keď chodil k otcovi sa u neho hral aj oco sa s ním hrával, skôr boli doma ako na výletoch. U otca mal doma aj svoje veci, oblečenie, hračky, spával tam na posteli. Uviedol, že rodinu podľa neho tvorí otec, mama, syn, dcéra, starká, starký.

24. Opatrovník maloletého na pojednávaní zotrval na písomných vyjadreniach. Aktuálne bytové podmienky na strane otca nie sú známe, nakoľko otec dlhodobo odmieta sprístupniť jeho byt k šetreniu. Styk otca s maloletým sa už dlhodobo nevykonáva od roku 2018, nakoľko maloletý otca odmieta, nechce sa s ním stretávať. Odbornou prácou psychologičky na úrade sa podarilo dosiahnuť, že maloletý súhlasil so stretávaním sa s otcom za prítomnosti matky na úrade, čo bol v roku 2019. Otec bol prizvaný v rámci poradenstva, aby sa zapojil do obnovy styku s maloletým, čo odmietol a tým všetka snaha a celková príprava psychológa s maloletým bola zmarená a časom neúčinná. Je evidentné, že maloletý po tak dlhej dobe sa sám neodváža hneď s otcom odísť do jeho domácnosti, preto je potrebné na toto ho pripraviť. Aj keď maloletý prostredie a podmienky v otcovom bydlisku v minulosti dobre poznal, v súčasnosti už toto nie je aktuálne. Znalkyňa v znaleckom posudku uviedla, že maloletý má zachovaný vzťah k obdivom rodičom. Na strane maloletého teda nie sú úplne prerušené všetky vzťahové väzby k otcovi, čo sa dá využiť aj v rámci odbornej práce psychológa s rodičmi a maloletým. Poukázal na to, že za prítomnosti tretej osoby by sa styk maloletého s otcom obnovil, spočiatku na pár hodín, neskôr za aktívnej pomoci a prípravy matky by sa styk mohol realizovať už aj osobný, samostatný, avšak toto všetko za aktívnej účasti a snahy aj zo strany otca. Vzhľadom na uvedené odporučil upraviť styk otca s maloletým v zmysle návrhu Spoločnosti Úsmev ako dar od 15.00 h do 17.00 h za prítomnosti pracovníkov Úsmev ako dar, ktorí sú ochotní dočasne asistovať rodičom pri styku s maloletým a poskytovať odborné poradenstvo v čase cca 50 hodín, čo bude zodpovedať asi 5 mesiacom asistovaného styku. Po uplynutí tohto obdobia bude jasné, či sa bude môcť styk maloletého s otcom realizovať aj samostatne, bez prítomnosti tretej osoby. Spoločnosť Úsmev ako dar poskytuje nielen asistovaný styk s jeho rodičmi, ale aj odbornú pomoc, poradenstvo rodičom i dieťaťu. Prvé stretnutie je informatívne, realizuje sa s rodičmi samostatne, bude im vysvetlené ako bude prebiehať asistovaný styk, dohodnú sa s rodičmi, kde sa asistovaný styk bude vykonávať, či v teréne alebo ambulancii, alebo sa bude realizovať podľa toho čo vyberú rodičia a až následne sa realizuje aj styk s maloletým.

25. Z opatrovaneckého spisu maloletého vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 31P/215/2015-274 zo dňa 15. 12. 2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17CoP/13/2017-356 zo dňa 22. 11. 2017 súd rozviedol manželstvo rodičov maloletého a maloletého zveril do osobnej starostlivosti matky, otcovi určil povinnosť prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 90,- € mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k jej rukám, počnúc dňom právoplatnosti rozhodnutia a zároveň upravil aj styk otca s maloletým:

1. každý párny týždeň v roku od piatku 18:00 hod. do nedele 18:00 hod.,
2. každý nepárny týždeň počas stredy od 16:00 hod. do 18:00 hod.
3. každý párny rok počas veľkonočných sviatkov od Veľkonočného piatku 09:00 hod. do Veľkonočného pondelka 18:00 hod.,
4. každý nepárny rok počas jarných prázdnin od soboty na ich začiatku 09:00 hod. do soboty na konci prázdnin 18:00 hod.,
5. počas letných prázdnin každý týždeň od nedele nepárneho týždňa v roku do 18:00 hod. do nedele párneho týždňa v roku do 18:00 hod.
6. počas zimných prázdnin každý nepárny rok od 23. 12. o 18:00 hod. do 30. 12. o 18:00 hod.
7. každý párny rok od 30. 12. o 18:00 hod. do 06. 01. o 18:00 hod.

V tom čase mal maloletý 4 roky a 8 mesiacov, navštevoval materskú školu. Pre nerealizáciu styku s maloletým podal otec aj návrh na výkon rozhodnutia, ktoré konanie je vedené pod sp. zn. 37Em/3/2017. V priebehu vykonávacieho konania sa súd pokúšal o nápravu pomerov medzi účastníkmi konania prostredníctvom nariadenia poradenského procesu, ktorý bol 2x zo strany odvolacieho súdu zrušený, matka s maloletým sa tomuto napriek zrušeniu povinnosti podrobovali, otec sa ho nezúčastňoval. Uznesením sp. zn. 37Em/3/2017-1194 zo dňa 01. 10. 2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13CoE/19/2021-1464 zo dňa 04. 04. 2022 súd nariadil výkon právoplatných a vykonateľných rozhodnutí - uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 37P/220/2019- 36 zo dňa 31. 10. 2019 a uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 37P/220/2019- 246 zo dňa 17. 07. 2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15CoP/35/2020-316 zo dňa 30. 09. 2020 (neodkladné opatrenia, ktorým bol dočasne upravený styk maloletého s otcom). Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom sp. zn. 38P/34/2020-239 zo dňa 28. 05. 2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11CoP/49/2021-450 zo dňa 30. 09. 2021 zamietol návrh otca na zníženie výživného. Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom sp. zn. 37P/216/2019-180 zo dňa 12. 08. 2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11CoP/43/2020-234 zo dňa 26. 11. 2020 uložil matke povinnosť písomne alebo mailom informovať otca pravidelne mesačne, vždy k poslednému dňu príslušného kalendárneho mesiaca o zdravotnom stave maloletého, o jeho školských výsledkoch, školských a mimoškolských aktivitách, o dlhodobjšom pobyte maloletého mimo miesta jeho bydliska, o nakladaní s jeho majetkom, o osobitných potrebách maloletého a priebežne informovať otca o aktuálnych, podstatných mimoriadnych veciach, týkajúcich sa maloletého. Ohľadom predmetnej povinnosti prebieha na tunajšom súde na návrh otca aj konanie o výkon rozhodnutia, pričom uznesením sp. zn. 37Em/7/2021-64 zo dňa 17. 01. 2022 súd návrh na výkon rozhodnutia zamietol, otec podal odvolanie, konanie nie je právoplatne ukončené.

26. Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Banská Bystrica dňa 11. 02. 2020 oznámilo, že vykonáva vyšetrovanie pre podozrenie z prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia, ktorého sa mala dopustiť matka maloletého pod ČVS: ORP-84/1-VYS-BB-2020.

27. MUDr. Eva Dinajová, pediater maloletého, predložil dňa 19. 02. 2020 vyšetrenia maloletého od januára 2019 do februára 2020, kedy sa maloletý zúčastnil celkovo 11 návštev v jej ambulancii, maloletý bol vždy v doprovide matky.

28. Z charakteristiky žiaka predloženej Základnou školou Golianova zo dňa 17. 03. 2022 vyplýva, že maloletý dlhodobo dosahuje výborné výsledky vo všetkých predmetoch, prospel s vyznamenaním na pol roka 2021/2022. Dochádzku má pravidelnú, vymeškaných má 14 vyučovacích hodín, tieto sú ospravedlnené. Maloletý je milý, priateľský, snaživý, šikovný, talentovaný, pravidelne a zodpovede sa pripravuje na každú vyučovaciu hodinu. V kolektíve je obľúbený, navštevuje školský klub detí. V kontakte so školou je iba matka, tá sa pravidelne zaujíma o výsledky dieťaťa, pravidelne sa zúčastňuje rodičovských združení, uhrádza všetky poplatky v škole. Matka aktívne participuje na rôznych aktivitách a projektoch v rámci školy. Otec sa nezúčastňuje rodičovských združení, neuhrádza poplatky. Aj keď formou e-mailovej komunikácie prejavil záujem o výpis klasifikácie za prvý pol rok 4. ročníka, tieto si neprevzal.

29. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

30. Podľa § 25 ods. 1, 2, 3 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode. Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom, ak nie je možné zabezpečiť záujem maloletého dieťaťa obmedzením styku maloletého dieťaťa s rodičom.

31. Podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

32. Podľa § 37 ods. 7, 8 Zákona o rodine, súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením. Súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/36/20170701>>, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

33. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

34. Podľa § 233 CSP, na návrh strany, ktorej by inak hrozilo nebezpečenstvo ťažko nahraditeľnej alebo značnej škody alebo inej ujmy, súd môže vo výroku rozsudku vysloviť, že rozsudok je vykonateľný doručením; taký výrok sa na účely odvolania považuje za uznesenie.

35. Podľa § 40 CMP, súd môže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú, aj vtedy, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu.

36. V zmysle ustanovenia § 5 CMP súd aj bez námietky skúma príslušnosť počas celého konania. Predmetné ustanovenie ukladá súdu povinnosť skúmať z úradnej povinnosti príslušnosť počas celého konania, a to vecnú, miestnu, funkčnú, prípadne kauzálnu príslušnosť. Predmetné ustanovenie svojim obsahom vylučuje aplikáciu ustanovenia § 40 až 41 CSP. V danej veci otec podal v priebehu konania námietku miestnej nepríslušnosti a žiadal, aby bola vec postúpená Okresnému súdu Zvolen na prejednanie a rozhodnutie. Konanie o zmenu úpravy styku otca s maloletým je konaním vo veciach starostlivosti súdu o maloletých v zmysle ustanovenia § 111 CMP. Konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je miestne príslušný súd, v ktorého obvode maloletý v čase začatia konania má bydlisko určené dohodou rodičov, alebo iným zákonným spôsobom v zmysle ustanovenia § 112 CMP. V danej veci mal súd preukázané, že maloletý dlhodobo najneskôr od rozvodu rodičov žije v spoločnej domácnosti s matkou v rodinnom dome starých rodičov zo strany matky, ktorú skutočnosť otec nespochybňoval. Maloletý sa tak dlhodobo zdržiava s matkou na adrese B., I. C., čo je v pôsobnosti Okresného súdu Banská Bystrica. Maloletý rovnako navštevuje Základnú školu Golianova, Banská Bystrica. Maloletý navštevuje aj pediatra v Banskej Bystrici, čo vyplýva aj z vyjadrenia opatrovníka zo správy zo sociálneho šetrenia (č.l. 52). Maloletý má v územnom obvode Okresného súdu Banská Bystrica rovnako aj starých rodičov zo strany matky. Taktiež sa v rámci Banskej Bystrice podroboval poradensko-psychologickému procesu na referáte ÚPSVaR Banská Bystrica. Z uvedeného možno ustáliť, že bydlisko maloletého s prihladením na adresu jeho bydliska, prítomnosť vzdelávacích zdravotníckych, sociálnych orgánov, je v územnom obvode Okresného súdu Banská Bystrica a doposiaľ k zmene jeho bydliska nedošlo. Vzhľadom na skutočnosť, že súd považoval námietku otca na vyslovenie miestnej nepríslušnosti za neopodstatnenú v zmysle § 42 CSP, na ňu neprihliadal.

37. Rovnako sa otec domáhal v danej veci aj prikázania veci z dôvodu vhodnosti Okresnému súdu Zvolen podľa § 39 ods. 2 CSP, pričom neuviedol žiadne dôvody na prikázanie veci inému súdu. Delegácia veci z dôvodu vhodnosti je spoplatnený úkon súdnym poplatkom podľa položky 26 sadzovníka súdnych poplatkov (príloha zákona č. 71/1992 Zb.), ktorý otec neuhradil. Z uvedených dôvodov súd ďalej o návrhu otca na prikázanie veci nekonal, nepredkladal vec nadriadenému súdu.

38. Hmotno-právnu podmienkou toho, aby mohol opätovne súd rozhodnúť o zmene úpravy styku oprávneného rodiča s maloletým dieťaťom je zmena pomerov, a to jednak na strane dieťaťa, ako aj na strane oprávneného rodiča na styk, alebo na obidvoch stranách. V zmysle platnej judikatúry je potrebné prihliadať ku všetkým okolnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu úpravy styku, avšak tieto môžu byť dôvodom na zmenu rozhodnutia len vtedy, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia pôvodného rozhodnutia.

39. V danej veci bola medzi účastníkmi konania sporná dôvodnosť podaného návrhu zo strany matky na zmenu úpravy styku otca s maloletým. Súd mal preukázať, že posledná úprava styku otca s maloletým bola v rámci rozvodového konania, rozsudkom prvoinštančného súdu zo dňa 15. 12. 2016 (nakoľko odvolanie voči predmetnému rozhodnutiu v tom čase smerovalo len do výroku o výživnom). Od uvedeného obdobia ubehla doba viac ako 5 rokov. Súd mal preukázať, že maloletý sa s otcom pravidelne stretával do 21. 11. 2018, odvtedy maloletý kontakt s otcom odmieta. Z dôvodu nerealizácie styku otca s maloletým otec podal aj návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia, v rámci ktorého bol rodičom nariadený poradensko-psychologický proces za účelom úpravy vzájomného rodičovského vzťahu, ako i z dôvodu potreby opätovného nadviazania vzťahu medzi otcom a maloletým, získania istoty a dôvery na strane maloletého u otca, pričom na základe podaného odvolania zo strany otca odvolací súd predmetné odborné poradenstvo zrušil. Napriek neprávoplatne uloženému poradenskému procesu tento poradenský proces navštevovala matka s maloletým, otec sa ho nezúčastňoval. V danej veci za účelom zachovania aspoň určitého kontaktu otca s maloletým, aby nedošlo k úplnému odcudzeniu sa medzi otcom a dieťaťom, pretrhnutiu ich väzieb, súd sa situáciu snažil riešiť situáciu v rodine aj prostredníctvom nariadených neodkladných opatrení, kedy dočasne neodkladným opatrením zúžil styk otca s maloletým na každú párnú sobotu v mesiaci v rozsahu 5 hodín a následne aj za súčasného uloženia telefonického kontaktu otca s maloletým, resp. kontaktu prostredníctvom aplikácie umožňujúcej videohovor, každý pondelok a stredu v časovom rozmedzí od 18.30 h do 19.00 h. Súd prihliadal aj na znenie článku 3 Dohovoru o právach dieťaťa, kedy záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými, alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. Vzhľadom na dlhodobú nerealizáciu kontaktu medzi otcom a maloletým od novembra 2018, striktné odmietanie akéhokoľvek kontaktu zo strany maloletého napriek nariadeným neodkladným opatrením (osobný i telefonický kontakt) súd považoval za potrebné v prvom rade zistiť príčiny a dôvod odmietania otca maloletým. Vzhľadom na preukázanú zložitú rodinných vzťahov, predovšetkým narušené vzťahy medzi rodičmi, ako aj absenciu kontaktu otca s maloletým, preukázanú aj viacerými prebiehajúcimi konaniami vo veci maloletého, považoval súd za potrebné objasnenie predmetnej absencie styku formou špecifického odborného posúdenia v rámci znaleckého dokazovania, znalcom z príslušného odboru, keďže súd nedisponuje príslušnými odbornými znalosťami. Napriek negatívnejmu postoj otca voči znaleckému dokazovaniu, popieraní významu znaleckého dokazovania ako dôkazu v predmetnom konaní, deklarovaného aj tým, že sa odmietol podrobiť znaleckému vyšetreniu, súd považoval vykonanie tohto dôkazu za podstatné v danej veci. Vzhľadom na odmietavý postoj otca k znaleckému dokazovaniu, vykonanie znaleckého šetrenia i samotné podanie písomného znaleckého posudku trvalo v danej veci 1 rok. Znaleckého dokazovania sa zúčastnila iba matka a maloletý. Psychologické vyšetrenie otca nebolo možné vykonať z dôvodu, že tento sa odmietal dostaviť na znalecké vyšetrenie, nepodrobil sa ani predvedeniu prostredníctvom polície. Z písomne podaného znaleckého posudku má súd preukázané, že maloletý má zachovaný vzťah k obidvom rodičom, hoci verbálne vyjadroval odmietavý postoj k stretávaniu sa s otcom, bolo zistené, že maloletý pociťuje deficit otcovej náklonnosti. U maloletého neboli zistené žiadne známky strachu, neurotizácie, tenzie, viazané na matkou opisované nevhodné správanie otca voči maloletému. Maloletý opisoval len ojedinelé epizódy z ranného detstva, ktoré si s najväčšou pravdepodobnosťou ani nemôže pamätať, ale tieto sú spomienkami matky, ktoré sú v jej výchovnom prostredí oživované a upevňované u maloletého. U maloletého neboli zistené ani žiadne známky zvýšenej úzkostlivosti. Naopak u matky aj znaleckým vyšetrením boli preukázané intenzívne pocity strachu, obáv z otca, viazané na možné správanie sa otca k maloletému, kedy je matka presvedčená, že otec nerešpektuje potreby dieťaťa a svoje záujmy nadraduje nad záujmy maloletého. V matkinom výchovnom prostredí tieto pocity rezonujú a minimálne na podvedomej úrovni negatívne ovplyvňujú vzťah maloletého k otcovi, vrátane odmietania kontaktu maloletého s otcom. Napriek tomu u matky neboli zistené sklony k manipulácii, iritabilite ani hystérii. Maloletý je prirodzene ovplyvňovaný výchovným prostredím, v ktorom sa nachádza, u preferujúceho rodiča, teda u matky. Vzhľadom aj na vyššie uvedené postoje matky, ktoré boli zistené v rámci psychologického vyšetrenia súd zastáva názor, že matka iba verbalizuje jej záujem na stretávaní otca s maloletým, s týmto však nie je vnútorne stotožnená a jej postoj sa premieta aj do postoja maloletého, čo má súd preukázané aj vyjadreniami matky i maloletého v konaní (matka uviedla, že synov odmietavý postoj voči otcovi pramení z otcovej neschopnosti finančne zabezpečiť rodinu a preto ona musela nastúpiť do práce, keď mal maloletý iba 5 mesiacov, vyjadrenia maloletého o tom ako mu matka upresňovala odkedy sa nestýka s otcom, že mešká otec na styk, otec posielal policajtov skôr na maminu). Na druhej strane však súd musí v prospech matky uviesť, že s maloletým dochádzala na poradenský proces. Rovnako ako bolo konštatované aj v znaleckom posudku

aj súd zastáva názor, že nerealizácia styku medzi maloleťým a otcom výrazne ochudobňuje citové, sociálne a podnetové prostredie maloleťého z hľadiska jeho zdravého psychického vývinu.

40. Vzhľadom na vzťahové disharmónie medzi rodičmi, otvorený negatívny vzťah matky k otcovi, ako i otcove nevhodné až vulgárne vyjadrenia smerom k matke, ktoré boli preukázané aj v písomných vyjadreniach otca adresovaných súdu a potvrdil ich aj maloleťý, súd prítomnosť matky pri styku otca s maloleťým považuje za kontraproduktívnu.

41. Na danom mieste súd poukazuje, že je potrebné, aby si otec uvedomil, že nátlakové vynucovanie jeho styku s maloleťým nie je vhodné a vyvoláva u maloleťého ešte väčší odpor. Maloleťý má právo na zabezpečenie starostlivosti od obidvoch rodičov, rovnako otec má právo na styk so svojim dieťaťom. S prihliadnutím na vnútorné prežívanie maloleťého však tento styk nemôže prebiehať v súčasnosti v zmysle pôvodného rozhodnutia, resp. podľa predstáv otca. Vzhľadom na dlhodobú nerealizáciu styku, vzájomné odlúčenie otca a syna, je potrebné realizovať a obnovovať opätovný kontakt otca s maloleťým postupne, citlivo, pomalými krokmi, a to aj za pomoci odborníkov, ktorí sú schopní byť nápomocní pri úprave rodinných vzťahov. Otec sa odmietal podrobiť akémukoľvek odbornému poradenstvu, ktoré boli nariadené v rámci konania o výkon rozhodnutia (sp. zn. 37Em/3/2017), odmietal pomoc príslušného úradu práce, odmietal sa podrobiť aj psychologickému vyšetreniu v rámci znaleckého dokazovania a domáhal sa len realizácie styku s maloleťým. Súd považuje takéto (ne)konanie otca za nezodpovedné, egocentrické a nie v záujme jeho dieťaťa. Na jednej strane sa otec domáha styku s maloleťým súdnou cestou aj návrhom na výkon rozhodnutia, poukazuje, že koná v najlepšom záujme maloleťého, na druhej strane však popiera akékoľvek problémy u maloleťého, nerešpektuje jeho potreby nadobudnutia opätovnej dôvery v neho ako otca a nie je ochotný bez primeraných dôvodov urobiť niečo na nápravu tohto stavu, poskytnúť súčinnosť. V prípade, ak má otec skutočný záujem na náprave vzťahu s maloleťým a realizáciu styku s ním, mal by byť sám iniciátorom odborného poradenstva, resp. párovej terapie a nie takéto poradenstvo degradovať a popierať. Bez jeho aktívneho prispetia ako otca formou zmeny správania, prístupu, či už k matke, alebo maloleťému, nedosiahne otec ním želaný stav.

42. Súd na danom mieste poukazuje, ako vyplynulo aj z vykonaného dokazovania, že príčinou odmietania otca maloleťým nie je iba matka a jej negatívne nastavenia ovplyvňujúce maloleťého, ale sú to predovšetkým obidvaja rodičia a ich výrazne narušený, vzájomne obviňujúci, antagonistický vzťah, ktorý maloleťý intenzívne vníma a preberá na seba zodpovednosť, aby nedochádzalo ešte viac k vyhroteným situáciám medzi nimi. Predmetom ani účelom tohto konania nie je nájsť vinníka, ale poskytnúť riešenie na úpravu narušených rodinných vzťahov, avšak súd môže poskytnúť len prostriedok nápravy, postup obnovy vzťahov, možnosť realizácie styku rodiča s dieťaťom. Výsledok je však v rukách predovšetkým rodičov maloleťého dieťaťa a ich ochoty na zabezpečení, čo najzdravšieho a najprirodzenejšieho vývinu ich spoločného dieťaťa.

43. Účelom zmeny úpravy styku oprávneného rodiča, v danom prípade otca s maloleťým, je jednak zabrániť tomu, aby maloleťý neprimerane silne pociťoval absenciu otca vo svojom živote a otec stratil akýkoľvek dosah na výchovu, starostlivosť a formovanie osobnosti maloleťého dieťaťa. Súd s prihliadnutím aj na závery znaleckého posudku, keďže citové vzťahy medzi otcom a maloleťým sú naďalej zachované, maloleťý síce verbálne odmieta otca, na druhej strane však pociťuje deficit jeho náklonnosti a kontaktu s ním, v záujme postupného obnovenia kontaktu otca s maloleťým, stanovenia jasných pravidiel, pravidelnosti, videl ako jediný možný prostriedok nápravy, upraviť styk otca s maloleťým formou asistovaného styku. Súd takýmto asistovaným stykom sledoval na strane maloleťého poskytnutie mu istoty, bezpečia pri kontakte s otcom a otcovi odborné poradenstvo, vedenie pri opätovnom nadväzovaní vzťahu s maloleťým a získavaní si jeho opätovnej dôvery. Súd má za to, že takto upraveným stykom sa na maloleťého nevyvinie neprimeraný tlak a zároveň sa zabezpečí jeho pravidelný kontakt s otcom. Pri určovaní rozsahu asistovaného styku, určovaní dňa a hodín, súd zohľadnil predovšetkým režim maloleťého i režim fungovania príslušného akreditovaného subjektu Úsmev ako dar a zároveň zohľadnil plnenie si pracovných povinností na strane matky i otca, tak, aby bol asistovaný styk otca s maloleťým realizovateľný. Čo sa týka plnenia si pracovných povinností na strane otca, súd vychádzal z toho, že otec si vie pracovnú dobu prispôbiť, vzhľadom na to že je živnostník a je aj v jeho záujme mať kontakt s maloleťým. Len pre úplnosť súd poukazuje, že režim fungovania akreditovaného subjektu a jeho možností výkonu práce sú ambulantnou i terénnou formou práce, to znamená, že pokiaľ dôjde k vzájomnej dohode medzi účastníkmi, je možné kontakt otca s maloleťým realizovať aj mimo zariadenia akreditovaného subjektu. Ako už súd konštatoval vyššie, upravil tento

styk otca s maloletým bez prítomnosti matky. Matke súd zároveň uložil povinnosť maloletého na takúto formu asistovaného styku pripraviť, najmä po psychickej stránke, aby maloletý takúto formu kontaktu neodmietal s tým, že maloletého do zariadenia dovedie a pred zariadením odovzdá maloletého otcovi na realizáciu asistovaného styku a následne po jeho ukončení si matka maloletého od otca prevezme. Súd takejto forme asistovaného styku v akreditovanom subjekte Úsmev ako dar pristúpil predovšetkým z dôvodu možnosti poskytnutia asistovaného styku v ich zariadení, i z dôvodu opakovanie prejavenej nedôvery otca v Referát poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, ale aj z dôvodu, že pôvodný psychológ, ktorý pracoval s maloletým na pôde referátu, už na tomto referáte nepracuje, teda opätovne by sa jednalo pre maloletého o novú osobu psychológa, keď rovnako tomu bude aj v príslušnom akreditovanom subjekte.

44. Vzhľadom na intenzitu narušenia rodičovského vzťahu, preukázaný nielen v tomto konaní, ale aj v ostatných prebiehajúcich konaniach na tunajšom súde, má súd za to, že rodičia sami bez odbornej pomoci nie sú schopní dospieť k náprave, štandardnému rodičovskému vzťahu a komunikácii tak, ako na to poukazovala aj znalkyňa v znaleckom posudku. Predovšetkým zlepšenie rodičovského vzťahu a ich komunikácie za aktívneho prístupu samých rodičov i odbornej pomoci psychológa môže viesť aj k obnoveniu narušeného vzťahu maloletého k otcovi. Je však iba na rodičoch, aby preukázali svoju osobnostnú vyspelosť, schopnosť a ochotu riešiť ich rodičovský vzťah a komunikáciu. Súd tu apeluje predovšetkým na otca, aby zmenil svoj doterajší postoj v konaní spočívajúci v nedôvere voči odbornému poradenstvu, psychologickému pomoci a preukázal tak naozaj svoj úprimný záujem na budovaní a upevňovaní si vzťahu s maloletým. Je potrebné pripomenúť, že je nevyhnutné, aby sa poradenského procesu zúčastňovali obidvaja rodičia, nielen jeden z rodičov. V opačnom prípade takáto odborná psychologická pomoc bude neefektívna. Súd ako zariadenie, v ktorom sa bude realizovať odborné poradenstvo určil totožný akreditovaný subjekt Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar z dôvodu poskytnutia komplexnej odbornej pomoci rodine maloletého, keďže práve v tomto akreditovanom subjekte sa bude realizovať aj asistovaný styk. Pre bližšie objasnenie súd uvádza, že práve tento subjekt bude nápomocný nielen rodičom pri zlepšení ich vzťahu a komunikácie, ale zároveň otcovi bude poskytované odborné poradenstvo pri nadviazaní vzťahu s maloletým a matke bude poskytované odborné poradenstvo pre zabezpečenie prípravy maloletého na asistovaný styk.

45. Súd vzhľadom na mimosporový charakter konania, ktorý môže začať aj bez návrhu, keď súd nie je v zmysle § 40 CMP viazaný na návrh účastníkov konania, môže prisúdiť viac, rozhodol zároveň o predbežnej vykonateľnosti rozsudku podľa § 233 CSP. Súd takto rozhodol vzhľadom na výnimočnosť prejednávneho prípadu, jeho zložitosti i rozsah spisu. V časti úpravy styku otca s maloletým je nevyhnutné, aby sa účastníci konania riadili pravidlami nastavenými súdom už od doručenia rozsudku, nakoľko styk otca s maloletým sa dlhodobo nerealizuje už od novembra 2018. Inak naďalej bude vznikať ujma vo vzájomnom vzťahu medzi otcom a maloletým a bude viesť k prehlbovaniu vnútornej destabilizácie maloletého v tomto smere tak, ako na toto poukazovala aj znalkyňa. Z uvedených dôvodov súd z úradnej moci vyslovil predbežnú vykonateľnosť tohto rozhodnutia v časti úpravy asistovaného styku otca s maloletým.

46. Keďže súd vyhovel návrhu matky, zmenil rozsah stretávania sa otca s maloletým, týmto zároveň došlo k zmene rozsudku, ktorým bolo naposledy upravený styk otca s maloletým, a to rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 31P/215/2015-274 zo dňa 15. 12.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17CoP/13/2017-356 zo dňa 20. 11. 2017.

47. V priebehu konania súd uznesením sp. zn. 37P/220/2019- 356 zo dňa 16.02.2021 nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých. Ustanovená znalkyňa PhDr. Marta Halašová, PhD. vypracovala znalecký posudok a spolu s ním predložila súdu nasledovné vyúčtovanie:

Paušálna odmena podľa § 5 písm. b) vyhlášky MS SR č. 491/2004 Z. z. o odmenách, náhradách výdavkov a náhradách za stratu času pre znalcov, tlmočníkov a prekladateľov v platnom znení (ďalej len „vyhláška č. 491/2004 Z.z.“):

Prevzatie a prvotné oboznámenie sa so spisom19,92 €

Hodinová odmena v zmysle § 3 ods. 1 vyhlášky č. 491/2004 Z. z.:

-súdnaznalecká analýza spisového materiálu	20 hod. á 13,28 €
-psychologické vyšetrenie.....	9 hod. á 13,28 €
-psychodiagnostické vyhodnotenie	8 hod. á 13,28 €
-postulovanie záverov a písomné vypracovanie znaleckého posudku	14 hod. á 13,28 €
Spolu 51 hod á 13,28 €.....	677,28 €

Hotové výdavky v zmysle § 14 ods. 3 vyhlášky č. 491/2004 Z. z.:

- každé vyhotovenie znaleckého úkonu.....	4 vyhotovenia á 2,66 €	10,64 €
- vyhotovenie jedného čiernobieleného listu.....	0,10 € x 244	24,40 €

DPH 20% zo sumy 732,24 €.....	146,45 €
Spolu znalečné s DPH celkom	878,69 €

48. Podľa § 3 ods. 1 vyhlášky č. 491/2004 Z. z., hodinová odmena za jednu aj začatú hodinu výkonu znaleckej činnosti je 13,28 eura, ak nie je ďalej ustanovené inak.

49. Podľa § 5 písm. b) vyhlášky č. 491/2004 Z. z., znalci patri paušálna odmena za prevzatie a prvotné oboznámenie so spisom 19,92 eura.

50. Podľa § 14 ods. 3 písm. a) vyhlášky č. 491/2004 Z. z., znalec a prekladateľ môže od zadávateľa požadovať paušálnu náhradu za každé písomné vyhotovenie znaleckého úkonu alebo prekladateľského úkonu vo výške 2,66 eura; rovnaká náhrada sa vzťahuje aj na každé vyhotovenie v elektronickej forme.

51. Podľa § 14 ods. 3 písm. b) vyhlášky č. 491/2004 Z. z. znalec a prekladateľ môže od zadávateľa požadovať paušálnu náhradu za vyhotovenie jedného čiernobieleného listu písomne podaného znaleckého úkonu alebo prekladateľského úkonu vo výške 0,10 eura za formát A4 a 0,20 eura za formát A3.

52. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

53. Pri vykonaní znaleckého úkonu súd nevie jednoznačne presne posúdiť, ako dlho jednotlivý úkon znaleckej činnosti trval, pretože súd sa spravidla pri týchto úkonoch nenachádza. Preto súd pri hodnotení účelnosti a časovej primeranosti jednotlivých úkonov znaleckej činnosti, pri ktorých nie je prítomný, vychádza spravidla zo svojich skúseností z iných obdobných prípadov a používa aj komparatívnu metódu hodnotenia. Zároveň súd prihliada na špecifickosť konkrétneho prípadu, charakter a náročnosť zadanej úlohy.

54. Podaný znalecký posudok je zapísaný v znaleckom denníku pod por. č. 24/2021 a súdu bol predložený riadne, včas, v štyroch vyhotoveniach. Každý rovnopis znaleckého posudku obsahoval 61 čiernobielych strán, z toho 1 úvodnú stranu, 52 strán znaleckého posudku, 7 strán záveru a 1 stranu, na ktorej boli popísané prílohy. Súd pri hodnotení účelnosti a primeranosti jednotlivých úkonov pri uplatnení hodinovej odmeny vychádzal zo svojich skúseností v konaniach, v ktorých súd rozhodoval o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu a použil komparatívnu metódu hodnotenia. Ustanovená znalkyňa vykonala komplexné psychologické vyšetrenie troch ľudí (maloletý a jeho rodičia). S prihliadnutím na druh konania a náročnosť zadanej úlohy, zohľadňujúc poznatky súdov v obdobných prípadoch ohľadom rozsahu jednotlivých činností znaleckého úkonu súd považuje uplatnenú tarifnú odmenu znalkyne za časovo primeranú. Súd preskúmal vyúčtovanie za podaný znalecký úkon a zistil, že vyúčtovanie tarifnej hodinovej odmeny znalkyne, paušálnej náhrady za prevzatie spisu, ako i náhrady paušálnych výdavkov za podanie rovnopisov a vyhotovenie čiernobielych listov je plne v súlade s ustanoveniami vyhlášky č. 491/2004 Z. z.. Celkovo súd priznal ustanovenej znalkyni odmenu vo výške 878,69 € (19,92 € + 677,28 € + 35,04 € + 146,45 €).

55. Rodičom maloletého dieťaťa bola uložená povinnosť zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania v sume 350 € každému zvlášť. Túto povinnosť si splnila len matka maloletého dieťaťa a ňou zložený preddavok (vedený na položke D14 155 2021) bol dňa 23.02.2021 poukázaný na účet znalkyne,

nakoľko žiadala o uhradenie preddavku na trovy znaleckého dokazovania. Otec maloletého dieťaťa doposiaľ neuhradil preddavok na trovy znaleckého dokazovania, preto súd zrušil uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 37P/220/2019-356 zo dňa 16.02.2021 v časti uloženia povinnosti otcovi zložiť preddavok a na vyplatenie znalečného vo výške 350 € a upravil účtáreň tunajšieho súdu, aby ju vyplatila znalkyni z rozpočtových prostriedkov štátu. Tým, že zvyšok odmeny znalkyne v sume 528,69 € bol vyplatený z rozpočtových prostriedkov súdu, vznikli v konaní trovy štátu vo výške 528,69 €. Konanie o zmenu výchovného prostredia a zmenu úpravy styku nie je konaním, v ktorom trovy konania znáša štát, ani konaním, v ktorom súd o náhrade trov rozhoduje na základe zásady úspechu, ale v tomto konaní každý účastník konania znáša trovy, ktoré mu vznikli sám. Znalecké dokazovanie v danom prípade bolo nariadené predovšetkým v najlepšom záujme maloletého dieťaťa a najvhodnejšieho riešenia úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, keďže rodičia sa nevedeli dohodnúť a v konaní uvádzali závažné rozporuplné a odlišné skutočnosti. Súd preto určil, že štát má nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu, pričom považoval za spravodlivé, keďže znalecké dokazovanie bolo nariadené v záujme ich spoločného dieťaťa, ktorý by mal byť prioritný pre oboch rodičov, aby sa obaja rodičia maloletého dieťaťa podieľali na úhrade znaleckého v rovnakom podiele, t.j. každý v jednej polovici. Súd preto uložil povinnosť otcovi maloletého dieťaťa nahradiť štátu trovy konania v sume 439,35 €, keďže nezložil preddavok na trovy dôkazu, a to pripojeným príkazom na úhradu v lehote 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia. Matke maloletého dieťaťa súd uložil povinnosť nahradiť trovy štátu v sume 89,34 €, ako zvyšnej sumy po odrátaní ňou zloženého preddavku na trovy dôkazu z jednej polovice priznaného znalečného, a to tiež v lehote 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia pripojeným príkazom na úhradu.

56. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Dôvody pre iné rozhodnutie o trovách konania súd v prejednávanej veci nezistil. Pokiaľ si aj otec uplatňoval náhradu trov konania v rozsahu 100 %, v danom prípade nepreukázal dôvodnosť svojho nároku, z akého titulu mu vznikli trovy konania. Súd tu poukazuje, že na strane otca neboli preukázané ani dôvody na priznanie náhrady trov konania v zmysle § 53 až 55 CMP. Na danom mieste súd zároveň poukazuje, že náhradu trov konania v mimosporovom konaní sa neriadi zásadou úspechu strany v spore, ako je tomu v prípade sporového konania.

57. Po vyhlásení rozhodnutia jeho odôvodnení a poučení o opravnom prostriedku sa matka, právny zástupca matky i kolízny opatrovník vzdali práva podať odvolanie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne v potrebnom počte vyhotovení (§ 355 ods. 1 v spojení s § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 363, § 364 CSP).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 CSP).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP). Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť vyhotovené v písomnej forme, podpísané a v prípade doručenia podania do prebiehajúceho konania s uvedením spisovej značky (§ 127 CSP).

Odvolať možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolať proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolať možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov (§ 62 ods. 1, 2, 3 CMP).

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy (§ 63 CMP).

Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná (§ 64 CMP).

Odvolať súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu (§ 65 CMP).

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom mu bola uložená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 376 CMP).